

KOLARIN KUNTA

RAUTUVAARAN TEOLLISUUSALUEEN ASEMAKAAVA

Kaavoittajan vastine kaavaluonnoksesta saatuihin lausuntoihin
Kunnanhallitus 20.2.2018

Kaavaluonnoksen nähtävillä olo 2. – 31.12.2013.

Samanaikaisesti laadittiin ja asetettiin nähtäville Hannukaisen kaivosteollisuusalueen asemakaava, Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaava, Hannukaisen kylän asemakaava sekä Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan ensimmäinen luonnos. Useat lausunnon antajat antoivat yhteisen lausunnon asemakaavoista ja osayleiskaavasta.

LAUSUNTO	VASTINE
1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (3.2.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
a) Täydennettävä kaavan suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä arvioitava kaavan vaikutukset valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden näkökulmasta.	Täydennetään kaavaselistusta, lisätään kohta asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.
b) Varmistauduttava voimassa olevan ja muutettavana olevan yleiskaavan riittävästä ja ajantasaisesta ohjausvaikutuksesta. Huomioitava voimassa olevan yleiskaavan ohjausvaikutus ja perusteltava siitä poikkeava asemakaavaratkaisu.	Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaavoitettavalla alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Täydennetään kaavaratkaisun perusteluja ja lisätään kaavaselistukseen kohta asemakaavan suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin.
c) Jatkovalmisteluissa huomioitava yhteysviranomaisen lausunto. Kaavan aikataulu tulee sovittaa yhteen YVA-menettelyn kanssa.	YVA-menettely on päättynyt yhteysviranomaisen lausuntoon 24.1.2014. Yhteysviranomaisen lausunto on huomioitu tehdyissä lisäselvityksissä ja erityisesti Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan jatkovalmistelussa. Lausunto huomioidaan tarvittaessa myös asemakaavaehdotuksessa. Täydennetään kaavaselistukseen YVA:n ja kaavoituksen yhteensovittamista käsittelevää kohtaa.
d) Kaavaa laadittaessa tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Kuvattava tarkemmin YVA:ssa tutkittuja vaihtoehtoja alueidenkäytönsuunnittelun näkökulmasta. Kaava-asiakirjojen tulee toimia itsenäisinä asiakirjoina ilman tietojen etsimistä YVA-selistuksesta.	Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaavan laatimisen tarve pohjautuu YVA:ssa ympäristövaikutuksiltaan parhaimmaksi valittuun vaihtoehtoon 4. Lisätään kaavaselistukseen YVA:ssa tutkitut vaihtoehdot ja täydennetään kaavaselistusta YVA:ssa käsitellyillä asioilla.
e) Rautuvaaran osalta KV-kuuleminen sekä lausunto suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomisioilta. Aineisto tiedoksi myös Lapin ELY-keskukselle.	Kaavaluonnosaineiston kansainvälinen kuuleminen on tehty keväällä 2014. Lausunnot on saatu ja niihin on laadittu vastine. Tehdään KV-kuuleminen myös kaavaehdotuksesta ja samalla pyydetään lausunto suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomisioilta. Talvella 2017 on suoritettu kansainvälinen kuuleminen Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan toisesta kaavaluonnoksesta. Sen yhteydessä on pyy-

	detty ja saatu lausunto suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta.
f) Asemakaavaluonnoksessa annettu rakennuskielto sellaisenaan koskee myös asemakaavan mukaista rakentamista kiellon mittaisena aikana. Onko mielekästä antaa rakennuskieltoa, joka tulee voimaan asemakaavan voimaan tulon jälkeen.	Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaavassa ei ole osoitettu rakennuskieltoa. Kielto koski Hannukaisen kylän alueen asemakaavassa, jonka laadinta keskeytettiin kaavaluonnosvaiheen jälkeen.
g) Selostukseen lyhyt Natura-tarveharkintaa koskeva selostus siitä, kohdistuuko hankkeesta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojelun perustana oleville luonto- ja lajityypeille.	Natura-tarveharkintaa käsitellään Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaprosessissa tarkemmin. Asemakaavoitettavalla alueella ei ole Natura-suojeltuja kohteita. Todetaan kaavaselostuksessa lähimmät Natura-alueet ja luonnonsuojelullisesti merkittävät alueet. Kaivoshankkeen Natura-arviointia koskeva LSL 65 §:n mukainen lausunto on saatu Lapin ELY-keskukselta 15.9.2015 ja Natura-arvioinnin täydennyksistä on lausunto saatu 19.6.2017. Lisätään Natura-lausunnot kaavaselostuksen liitteiksi.
2. Fingrid (29.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa.	Lausunto todetaan.
3. Lapin liitto (29.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Maakuntakaavan ohjausvaikutus toteutuu samanaikaisesti laadittavan Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan kautta. Asemakaavojen kaavaselostuksissa on riittävällä tavalla tuotu esille Tunturi-Lapin maakuntakaava ja kaava-alueita koskevat suunnittelumääräykset.	Lausunto todetaan.
4. Liikennevirasto (18.12.2013, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
a) Liikennevirasto on selvittänyt kaivosliikenteen liikennetarpeita Pohjois-Suomessa. Liikennevirasto seuraa tarkasti kaivosyhtiön päätöksiä Hannukaisen kaivostoiminnan aloittamisesta ja neuvottelee Kolari-Rautuvaara –rataa koskevien investointipäätösten toteutusajankohdasta ja kustannusjaosta kaivosyhtiön kanssa.	Lausunto todetaan.
b) Ei huomautettavaa asemakaavaluonnoksista. Liikenneviraston käsityksen mukaan asemakaavat tarjoavat tarvittavat edellytykset ja raamit alueen tarkempaan jatkosuunnitteluun.	Lausunto todetaan. Rautuvaaran kaivosteollisuusalueen asemakaavassa huomioidaan rautatien parantamisen suunnitelmat ja tarvittavat tilavaraukset.
5. Metsähallitus (31.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
a) Kaavoituksessa on huomioitava mahdollisuudet, joiden avulla kaivostoiminnan vaikutukset matkailuun ja kansallispuistoon voidaan minimoida. Kaavassa tulee huomioida keinot, joilla voidaan minimoida ja estää melun ja pölyn suuntautuminen Ylläksen alueen suuntaan niin, että matkailu ja luonnossa virkistäytyminen ovat edel-	Käsitellään Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan yhteydessä. Todetaan keskeisimmät vaikutukset myös asemakaavan vaikutusten arvioinnissa.

leen alueen vetovoimatekijöitä	
b) Matkailun näkökulmasta kaivostoiminnan haittojen vaikutukset ovat alueen markkinoinnin kannalta ristiriidassa.	Lausunto todetaan. Todetaan keskeisemmät vaikutukset myös asemakaavan vaikutusten arvioinnissa.
c) YVA-selostuksen selvityksissä on runsaasti laji- ja luontotyyppitietoa, joka on huomioitava kaavamerkinnöissä siten, että luonnonsuojelu- ja metsälain mukaiset kohteet otetaan toiminnassa huomioon. Sama koskee kulttuuriperintökohteita.	Kohteita ei ole asemakaavoitettavalla alueella. Sotkavuoman kohdalla asemakaavoitettavan alueen rajausta on tarkistettu siten, että Sotkavuoma rajattiin asemakaavoitettavan alueen ulkopuolelle.
6. Metsäntutkimuslaitos (24.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa	Lausunto todetaan.
7. Muonion kunta (28.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta antamassa lausunnossa esitetyt seikat, esimerkiksi vesistön tilan ja porotalouselinkeinon turvaaminen ja liikenneturvallisuus tulee ottaa huomioon myös alueen kaavojen valmistelussa, samoin kulkuyhteyksien parantamistoimenpiteenä Tapojärven Valtatiestä 21 erkanevan Paalumaantien jatkaminen.	Paalumaantie sijaitsee Muonion kunnan alueella eikä laadittavat asemakaavat tai osayleiskaava ulotu sinne. Vesistön tilaa, porotalouselinkeinoa ja liikenneturvallisuutta sekä kulkuyhteyksiä käsitellään erityisesti Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavassa, jossa tehdään mahdolliseksi YVA:n vaihtoehdon 4 mukaiset ratkaisut. Osayleiskaavan vaikutusten arviointia on täydennetty. Täydennetään asemakaavan vaikutusten arviointia. Vesistövaikutukset ratkaistaan ympäristöluvassa.
8. Museovirasto (31.1.2014)	
a) Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaavan osalta ei huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön eikä rakennetun kulttuuriympäristön suojelun osalta.	Lausunto todetaan.
9. Pajala Kommun (20.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Pajala kommun har inget att erinra utöver de yttrandena som tidigare givits gällande miljökonsekvensbeskrivningen över Hannukainen med hänvisning till beslutet Dnr KS 2013.351. Pajala kommun vill dock förtydliga att detaljplaner för Hannukainens Gruvindustriområde, Hannukainen By samt Rautuvaara Industriområde kan medföra ökade transporter till Sverige. Pajala kommun förutsätter att trafikleder och broars bärighet säkerställs inför sådana transporter.	Suunnitelman mukaan malmi rikastetaan Rautuvaaran rikastamolla. Sieltä rikaste kuljetetaan rautateitse suomalaiseseen satamaan. Suomen ja Ruotsin välillä liikenne voi lisääntyä työntekijöiden ja palvelujen liikenteen kautta.
10. Pellon kunta (13.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa.	Lausunto todetaan.
11. Rovaniemen kaupunki (20.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
Valmisteluvaiheen aineiston perusteella kaivos-hankeella ei ole sellaisia vaikutuksia Rovaniemen kaupungin alueelle, että kaavaa tulisi tarkentaa tässä vaiheessa.	Lausunto todetaan.
12. Kolarin kunnan rakennuslautakunta (11.12.2013, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)	
Ei huomautettavaa Rautuvaaran teollisuusalueen asemakaavasta.	Lausunto todetaan.
13. Kolarin kunnan tekninen lautakunta (22.1.2014, sama sisältö kaikissa asemakaavalausunnoissa)	

<p>Kunnalle ei saa syntyä asemakaava-alueesta tai siitä johtuvista muista seikoista minkäänlaisia rakentamis-, kehittämis-, tai ylläpitovelvoitteita tai kustannuksia.</p>	<p>Asemakaavassa ei osoiteta sellaisia maankäyttörotkaisuja, joista aiheutuisi kustannuksia Kolarin kunnalle.</p> <p>Jos tarpeen, kustannusten kohdistumisesta tai jaosta sovitaan mahdollisesti maankäyttösopimuksilla tai muilla sopimuksilla.</p>
<p>14. Torniolaakson sähkö Oy (27.1.2014, yhteinen lausunto kaikkiin asemakaavoihin)</p>	
<p>Alueille tarvittavista sähkösyötön järjestelyistä sovitaan kaivosyhtiön kanssa.</p> <p>Mikäli olemassa olevalle jakeluverkolle pitää tehdä muutoksia, aiheutuneet kustannukset peritään työtilaajalta.</p>	<p>Lausunto todetaan.</p>
<p>15. Ylläksen matkailuyhdistys ry (yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)</p>	
<p>a) YVA:n jälkeiset mittaustulokset saattavat osan YVA-lausunnon sisällöstä arveluttavaan valoon.</p>	<p>Kaivossuunnitelma on tarkentunut kaavaprosessin aikana. Selvityksiä ja mallinnuksia on päivitetty tarkentuneiden suunnitelmien mukaan. Täydennetään kaavaselostusta. Lisätään päivitettyt melu- ja pölyselvitykset kaavaselostuksen liitteeksi.</p>
<p>b) Northland Mines Oy:n taloustilanne on epäselvä.</p>	<p>Asemakaavalla mahdollistetaan kaivoshankkeeseen rakennuksien ja rakenteiden toteutuminen riippumatta kaivoshankkeen toteuttajasta.</p>
<p>c) Luontomatkaillulla voidaan nähdä muuta matkailua vahvempi yhteys paikalliseen talouteen ja kulttuuriin.</p> <p>Matkailun investoinnit pysähtyvät kaivostoiminnan luontomatkaillulle mahdollisesti aiheuttaminen riskien ollessa liian suuret.</p>	<p>Vaikutusten arviointia matkailuun ja virkistykseen on täydennetty kaavaselostuksessa.</p> <p>Jatkosuunnittelussa määritellään matkailun kannalta kriittiset kohdat osayleiskaavassa ja pyritään lieventämään haitallisia vaikutuksia.</p> <p>Matkailun ja kaivostoiminnan ristiriitojen sovittamista tutkitaan kunnan käynnistämässä erillisprojektissa. Selvitys huomioidaan erityisesti osayleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarvittaessa kaavaehdotusvaiheessa.</p> <p>Kaavan maisemavaikutusten arviointia on täydennetty mm. rikastamon näkymisellä Ylläksentielle.</p> <p>Kaivostoiminnan melu- ja pölymallinnukset ja selvitykset on laadittu uudelleen. Lisäksi laaditaan kaivoksen turvallisuusselvitys. Lisätään päivitettyt melu-, pöly- ja maisemaselvitykset kaavaselostuksen liitteeksi.</p> <p>Asemakaavoitettavat toiminnot eivät aiheuta merkittävää melua tai pölyä. Asemakaava-alueen lähistöllä ei ole häiriintyviä kohteita.</p> <p>Täydennetään asemakaavan selostusta tehtyjen selvityksien tiedoilla ja täydennetään kaavaselostuksen vaikutusten arviointia.</p>
<p>d) Kaavoitus tulisi keskeyttää, jolloin olisi mahdollisuus tutkia perusteellisesti kaivostoiminnasta matkailulle mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Kaivoksen tarpeellisuutta Kolarin kunnalle tulee arvioida kriittisesti. Ympäristövaikutukset tulee tutkia uusien tutkimustulosten valossa.</p>	<p>Ks. edelliset vastineet.</p> <p>Rautuvaaran asemakaavoitettava alue on oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa osoitettu kaivosalueena (EK). Alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, joten voimassa oleva maakuntakaava ohjaa asemakaavan laadintaa. Asemakaava</p>

	on maakuntakaavan mukainen.
16. Äkäslompolon kyläyhdistys (31.1.2014, yhteinen lausunto osayleiskaavaan ja asemakaavoihin)	
a) Hannukaisen kaivoksen kaavoitus tulisi keskeyttää koska vaikutuksia matkailuun, porotalouteen ja asukkaiden elämään ei ole riittävällä tavalla selvitetty. Yhteiskunnalliset ja ekologiset vaikutukset lähialueisiin on selvitettävä riittävän kattavasti.	Vaikutusten arviointia on täydennetty erityisesti samanaikaisesti vireillä olevassa osayleiskaavaprosessissa. Täydennetään asemakaavan selostusta. Kaivoksen melu- ja pölymallinnukset on laadittu uudelleen, maisemavaikutusten arviointia ja kaivoksen näkyvyysarviointeja on täydennetty. Matkailuvaikutusten arviointia on täydennetty. Kunnan toimesta on käynnistetty selvitys kaivos-toiminnan ja matkailun yhteensovittamisesta. Lisätään päivitetty melu-, pöly- ja maisemaselvitykset kaavaselostuksen liitteeksi.
b) Kaivosprosessissa äkäslompololaiset on huomioitu heikosti.	Äkäslompolon kyläyhdistykseltä on pyydetty lausunnot. Lisäksi kaikilla osallisilla on ollut mahdollista antaa palautetta kaavasta useassa vaiheessa (tähän mennessä kaikkien kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat, osayleiskaavan ja asemakaavojen luonnokset sekä osayleiskaavan toinen luonnos). Kaavan nähtävillä oloista on tiedotettu lehdissä, kunnan ilmoitustaululla ja internetsivuilla. Lisäksi on järjestetty kaavojen valmisteluvaiheiden kuulemisten yhteydessä yleisötilaisuudet. Kunnan toimesta on myös järjestetty vuorovaikutustilaisuuksia vuoden 2017 aikana.
c) Hannukaisen kaivosta ei voi verrata Sotkamon ja Levin matkailun kehitykseen, koska Talvivaara ja Kittilän kaivokset kauempana matkailukeskuksista.	Rautuvaaran asemakaavoitettavan rikastamon etäisyys sekä Äkäslompoloon että Ylläsjärvelle on 18 km. Seuraavassa on etäisyyksiä kaivosten ja läheisten matkailukeskusten välillä: Hannukaisen kaivos – Äkäslompolo 8 km Kittilän kultakaivos – Levi 24 km Talvivaara – Vuokatin rinteet 18 km Mondo minerals – Vuokatti 10 km Yara Siilinjärvi – Tahko 17 km Nordkalk – Lappeenrannan keskusta 2 km Elijärven kaivos Kemi – Kemi-Tornio lentoasema 4 km, Kemin keskusta 7 km Em. luettelo osoittaa, että vaikutuksen suuruutta arvioitaessa kysymys ei ole vain etäisyydestä vaan myös näkemisestä, kuulemisesta yms. aistimista. Yhdessä pitäisi selvittää voimakkaammat kipupisteet ja mahdollisuudet vaikuttaa niihin.
d) Kaivoshankkeen edistäminen tapahtuu matkailun kustannuksella. Kumpi on pitkällä tähtäimellä kannattavampi, pitäisi tutkia. Ylläksen matkailukeskuksen ympärille tulee rajata matkailutoimintoihin keskittyvä alue, jonka	Ks. edelliset vastineet. Arvion mukaan kaivoksesta on matkailulle sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Maakuntakaavassa on Ylläksen matkailun kehittämisalue merkittynä. Asemakaavoitettava alue ja

sisään myös Hannukainen kuuluu.	kaivos eivät ulotu sille alueelle.
e) Vaikutus Hannukaisen ja Kuerjoen ranta- asemakaavojen toteutumiseen on merkittävä.	Asemakaavalla ei ole vaikutusta voimassa oleviin ranta-asemakaavoihin ja niiden toteutumiseen.
f) Kaivokseen liittyvät rakennukset ja kiinteistöt vaikuttavat matkailumaisemiin ja tunnelmiin. Sivukivikasoista aiheutuu melu-, pöly-, terveys- ja maisemahaittoja.	Rautuvaaran teollisuusalueen maisemavaikutukset on arvioitu ja vaikutusten arviointia on täydennetty erityisesti Rautuvaaraan suunniteltujen rakenteiden näkyemisellä. Melu- ja pölymallinnukset on laadittu uudelleen kaivossuunnitelmien päivityttyä. Kaivostoiminta ei aiheuta ohjearvot ylittäviä tai terveydelle haitallisia vaikutuksia Hannukaisen ky- län alueella eikä kauemmaksi. Lisätään päivitetyt selvitykset kaavaselostuksen liitteeksi.
g) Työllisyysvaikutuksia arvioitaessa selvitettävä, miten paljon Kolarin työttömien työnhakijoiden lukuun sisältyy ns. rakennetyöttömyyttä. Onko Kolarin työttömillä realistiset mahdollisuudet työllistyä kaivoksessa.	Työllisyysvaikutuksia on tarkennettu erityisesti osayleiskaavan yhteydessä. Täydennetään myös asemakaavan selostusta.